

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

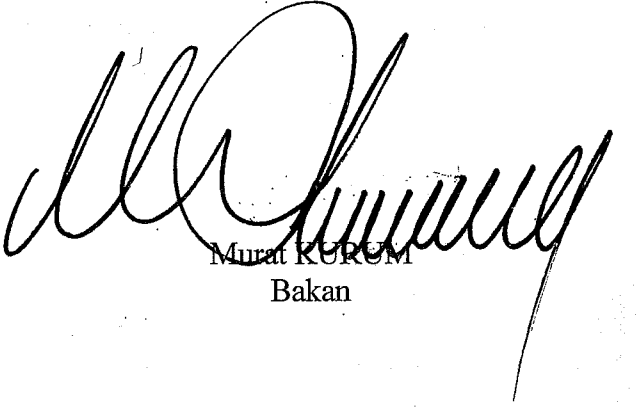
Sayı :30824082-610-3418461
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

12 Nisan 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA.

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (6 Adet, 6 Sayfa)
- Cevap Yazısı (51 Adet, 93 Sayfa)

7/60625

GK 130

**İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN MURAT ÇEPNİ'NİN
TBMM 7/60625 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULARI VE CEVAPLARI**

SORULAR:

- 1) Muğla İli Merkez İlçeye bağlı Bayır Mahallesi'nde yapılması planlanan Entegre Çimento Fabrikası ve Hammadde Ocaklarının ÇED raporu geçerli midir? Bakanlığınız kayıtlarına göre ÇED süresi ne zaman sona erecektir?
- 2) Entegre Çimento Fabrikası ve Hammadde Ocakları için ÇED sürecinin yanlış yürütüldüğüne dair iddialar araştırılmış mıdır? Bu konuda kusur olan kamu görevlileri için soruşturma yapılacak mıdır?
- 3) ÇED raporunda yer alan bilgilerin teknik açıdan doğru bilgileri yansıtmadığı iddiaları araştırılmış mıdır? Bilimsel temelli yeni bir ÇED raporu hazırlanması için Bakanlığınızın girişimi olacak mıdır?
- 4) Çimento tesisinin havaya yayacağı partikül maddeler, tozlar, gazlar nedeniyle ve malzeme ocaklarının su varlıklarına, orman ve bitki örtüsüne, tarım alanlarına telafisi imkansız zararlar vereceği bilimsel kanıtlarla ortadadır. Bakanlığınızın projenin iptali için girişimi olacak mıdır?
- 5) Tesis kurmadaki asıl amacın üretilecek çimentoyu yurt dışına ihraç etmek olduğu iddiaları Bakanlığınız bilgisi dahilinde midir? Yurt dışına ihraç edilecek çimento için, halkın. Anayasada tanımlanan sağlıklı ve dengeli çevrede yaşama hakkının ihlal edileceğini düşünmüyor musunuz?
- 6) Muğla, termik santraller ve onlara yakıt sağlayan linyit madenleri nedeni ile sıklıkla hava kirliliği ile gündeme gelmektedir. Tesisin hava kirliliğine neden olacağı araştırılmış mıdır? Muğla'nın hava kalitesini iyileştirilmesi için çalışmalarınız var mıdır?
- 7) Proje alanının Muğla-Yatağan fayına 7 km mesafede bulunmaktadır. Yatağan Fayının 17 km uzunluğunda, 6.48 büyüklüğünde deprem üretebileceği belirtilmektedir. Olası depremde tesisin yaratacağı olumsuzluklar neden dikkate alınmamaktadır?

CEVAPLAR:

1- ÇED Yönetmeliğinin 14 maddesi (4) bendi de "ÇED Olumlu" kararı verilen proje için yedi (7) yıl içinde mücbir bir sebep olmaksızın yatırıma başlanılmaması durumunda "ÇED Olumlu" kararı geçersiz sayılır" hükmü yer almaktadır. Muğla İli, Menteşe İlçesi, Bayır Mahallesi Tekağaç Mevkiinde, Muğla Çimento San. Tic. A.Ş. tarafından yapılması planlanan Entegre Çimento Fabrikası proje alanında Muğla Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) tarafından yapılan denetimde yatırıma başlanıldığı tespit edilmiş olup, ÇED Olumlu Kararı geçerliliğini korumaktadır.

2,3 - Muğla İli, Bayır Beldesi, Tekağaçsırtı Mevkiinde, Adoçim Çimento Beton Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından kurulması planlanan Entegre Çimento Fabrikası için 06.08.2006 tarihinde ÇED Olumlu Kararı verilmiştir. Muğla 1. İdare Mahkemesi nezdinde kararın iptaline yönelik açılan davalar sonucunda ÇED Olumlu Kararı iptal edilmiştir. Yatırımcı, akabinde iptale esas düzeltmeleri yaparak, Bakanlığımızın 2009/7 sayılı Genelgesi kapsamında başvuru yapmak istemiş ise de bahse konu talep Bakanlığımızca reddedilerek, ÇED Süreci "Halkın Katılımı Toplantısı" yapılacak şekilde yeniden başlatılmıştır. Söz konusu proje için ÇED Yönetmeliğinin 8. maddesi uyarınca; konuyla ilgili tüm kurum ve kuruluşların içinde bulunduğu bir Komisyon oluşturulmuştur. Komisyona üye kurumlar kendi mevzuatları kapsamında projeyi değerlendirmiş ve İnceleme-Değerlendirme Komisyonu Üyesi bütün kurumlar tarafından projenin gerçekleştirilmesinde bir sakınca bulunmadığı görüşü bildirilmiştir.

Ayrıca, ÇED sürecine Halkın Katılımını sağlamak, proje hakkında bilgilendirmek, görüş ve önerilerini almak amacıyla, 23.12.2010 tarihinde gerçekleştirilen Halkın Katılımı Toplantısına gerek ilgili kurum/kuruluşların gerekse sivil toplum örgütleri üyeleri ve yöre halkının yüksek katılımı sağlanmıştır. Başlatılan süreçte yapılan incelemeler ve alınan kurum görüşleri doğrultusunda kurulması planlanan Entegre Çimento Fabrikası ve Hammadde Ocakları" projesi hakkında 31.12.2014 tarihli "ÇED Olumlu Kararı" verilmiştir.

Söz konusu projeyle ilgili olarak ÇED Yönetmeliğinin 8. maddesi (5) bendi, 9. maddesi (1) bendi (a) fıkrası ile (2) bendi, 11. maddesi (3) bendi, 14. maddesi (1) ve (3) bentleri uyarınca, mevzuatta belirlenen ÇED sürecine ilişkin tüm duyurular yapılmış olup, ÇED Olumlu kararı ve bu karara esas Nihai ÇED Raporu da <https://eced-duyuru.csb.gov.tr/eced-prod/duyurular.xhtml> sayfasında, karar tarihinden bugüne kadar süresiz olarak yayınlanmaktadır.

4- Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED), gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesi, olumsuzlukların önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesine yönelik, yürürlükte olan mevzuatlar ve bilimsel veriler kapsamında değerlendirilmesidir. ÇED Yönetmeliğinin Çevresel Etki Değerlendirmesi Uygulanacak Projeler Listesi EK-1 Listesinde yer alan projelerle ilgili olarak Yönetmeliğin 8. maddesi gereğince, kamu kurum ve kuruluşlardan oluşan bir İnceleme-Değerlendirme Komisyonu teşkil edilmektedir. ÇED Prosedüründe sunulan tüm rapor, dosya ile diğer tüm bilgi ve belgeler bu komisyon marifetiyle incelenip, değerlendirilmektedir.

Bakanlığımızca da bu komisyon tarafından yapılan inceleme ve değerlendirmeye göre ÇED Yönetmeliği kapsamında karar verilmektedir. Planlanan her faaliyet çevre üzerinde olumlu/olumsuz etkiler yaratacaktır. ÇED sürecinin amacı olumsuz etkileri minimuma indirecek tedbirlerin, taahhütlerin ve teknolojilerin ortaya konulması ve doğru yer seçimi yapılmasının yönlendirilmesidir. ÇED Süreci ile de amaçlanan yeterli mesleki bilgi ve deneyime sahip komisyon üyeleri tarafından yapılan değerlendirmeler dikkate alınarak, projenin çevre üzerindeki muhtemel olumsuz etkilerinin, alınacak önlemler sonucu ilgili mevzuat ve bilimsel esaslara göre kabul edilebilir düzeylerde olup olmadığının tespit edilmesidir.

Diğer taraftan insan ve çevre sağlığının korunması için tesis veya faaliyetlerin çalışmaya başlamasından, sona erdirilmesine kadar olan süreçte 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak yayınlanan yönetmeliklere uyulup uyulmadığı denetlenmektedir. Bahse konu 31/12/2014 tarih ve 3754 sayılı Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararının iptali istemiyle Muğla 2. İdare Mahkemesi'nin E.2022/140 Esas dosya numarası ile dava açılmış olup, hukuki süreç devam etmektedir. ÇED Yönetmeliği kapsamında verilen "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı" bir projede faaliyete başlanması için gerekli, ancak yeterli olmayıp mer'i mevzuat uyarınca ilgili kurum ve kuruluşlardan izin onay ve/veya ruhsat alınmadan yatırıma başlanması mümkün değildir.

5- Bakanlığımız ve oluşturulan komisyon üyeleri tarafından yapılan değerlendirmeler; tesisin olası çevresel etkilerinin ortaya konulması ve bu etkilerin ortadan kaldırılması veya mevzuatlar kapsamında belirlenen sınır değerleri sağlayacak şekilde azaltılmasını kapsayan çalışmalardır.

6- Bahse konu projeye ait Nihai ÇED Raporunda; "Proje kapsamında, döner fırın bacası için kükürt dioksit (SO₂), azot dioksit (NO₂) ve karbonmonoksit (CO) emisyonları kütsel debileri, sürekli yazıcılı bir ölçüm cihazı ile donatılacağı ve değerler sürekli izleneceği, tesisten kaynaklanan kütsel debinin belirlenebilmesi için hacimsel debinin de sürekli ölçüleceği, bu kapsamda döner fırın bacası, toz emisyonunu sürekli ölçüp kaydeden bir ölçüm cihazı ile donatılacağı ve hacimsel debilerin de sürekli ölçüleceği" belirtilmiştir. Ayrıca, 12.10.2011 tarihli ve 28082 sayılı Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri Tebliği doğrultusunda tesisin emisyon kaynaklarından yapılan sürekli ölçümlere ilişkin online izleme yapılabilecek olup projeye esas Nihai ÇED Raporu için yapılan çalışmalar kapsamında Hava Kalitesi Dağılım Modellemesi Raporu hazırlanmıştır.

Bunu yanı sıra; Bakanlığımızca Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği ve 2013/37 sayılı Bakanlığımız Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Genelgesi gereği hava kalitesinin korunması ve kirliliğin azaltılması kapsamında, 81 ilde çalışmalar yapılmaktadır. Sanayi, evsel ısınma ve ulaşım kaynaklı hava emisyonları hesaplanarak, illerimizde Taşra Teşkilatı koordinasyonunda Temiz Hava Eylem Planları hazırlanmaktadır. Muğla İli için Temiz Hava Eylem Planı (2020-2024) hazırlanmış olup, hâlihazırda yürürlükte dir. Temiz Hava Eylem planlarının uygulanması aşamasında özellikle yerel yönetimlere önemli görevler düşmektedir.

Son yıllarda gelişen bilgi teknolojilerinin coğrafi bilgi sistemleri ile birlikte hava yönetimi alanında etkin kullanılmasıyla; web tabanlı” “Hava Emisyon Yönetim (HEY) Portalı” Bakanlığımız sunucularında hizmet vermekte olup, kirletici kaynaklara coğrafi veri ve bilgiler kayıt altına alınmaktadır. Meteorolojik/topoğrafik etmenler ve sınır ötesi kirlilik taşınımı, şehirlerimizin kirliliğe katkıları elektronik uygulamalar aracılığıyla bütüncül olarak değerlendirilmekte ve hava kalitesi haritaları hazırlanmakta ve böylece Bakanlığımız önderliğinde yerel politikalar etkinleştirilerek geliştirilmektedir.

7- Nihai ÇED Raporunda “III.2. Doğal Afet ve Deprem Durumu”, “Deprem Durumu (Faaliyet alanını içine alan büyük ölçekli diri fay haritasının eklenmesi, raporda fayların proje alanına uzaklıkları ve etkileri, Türkiye Deprem Bölgesi Haritasının eklenmesi)” başlıkları altında proje alanı deprem durumu irdelenmiş, 06.03.2007 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkında Yönetmelik” ile 14 Temmuz 2007 tarih ve 26582 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik” hükümlerinin ilgili maddelerine uyulacağı taahhüt edilmiştir.